

zakaj tako?

Železniške vozovnice

Z uvedbo nekaterih novih vlakov, na primer zelenega vlaka, je postalo potovanje z vlakom ne le udobnejše, ampak predvsem hitrejšo od potovanja z avtobusom. Tako je tudi prav. Sitnosti pa nastanejo, če ima človek, in to se dandanašnji niti ne zgodi tako pogosto, premalo časa za nakup vozne karte. Tisti zadnji hip, ko pride na ljubljansko postajo, pa je navadno pred okencem taka gneča, da enostavno bodoči potnik tvega, da bo zamudil vlak. Vozovnico sicer lahko kupi tudi na vlaku, vendar je treba doplačati še kazen.

Na avtobusih ni tako. Sedež na avtobus, plačati karto (brez kazni) in vse je v redu. Ali je potrebno na železnici res tako komplicirati? Verjetno je eden poglavitnih vzrokov ta, da sprevodnik zaradi pisanja vozne karte izgubi precej časa. Toda temu bi se lahko izognili z uvedbo podobnega sistema, kot ga imajo avtobusni sprevodniki.

Ali pa železničarji svojim sprevodnikom enostavno ne zaupajo?

S. V. Ljubljana

Zasneženi pločniki

Če smo doslej tako hvalili ljubljanske komunalce v borbi z zasneženimi ljubljanskimi ulicami, pa bi lahko toliko več kritike izrekli mnogimi hišnim svetom in lastnikom hiš za njihova (ne) prizadevanja, da bi bili pločniki vsaj tako očiščeni, kot so bile ceste.

Seveda ne vsem, toda izjeme so tokrat bolj potrjevale pravilo kot pomenile kaj drugega. Pa imamo skoraj vse, odlok mestne skupščine, kazni, skoraj preveč lepih obetov in še marsikaj. Očitno pa nam manjkata volja prijeti za lopato in nadzorni organi, ki bi ugotovili, ali so pločniki res počiščeni tako, kot se spodobi in ali so sploh očiščeni. In seveda, kdo je tisti »glavni« odgovorni, da je pločnik slabo očiščen ali celo neočiščen.

K. G. Ljubljana

Za čistejše mesto

V začetku januarja so ljubljanski komunalci priredili razstavo komunalne opreme, ki jo večinoma izdelujejo sami. Pri kazali so predvsem »težko« komunalno mehanizacijo, vozila za odvoz smeti, čiščenje ulic, čiščenje odvodnih kanalov ipd. Največ pozornosti sta vzbudili vozila za odvoz smeti in »pometanje« mestnih ulic. Prvo sicer stisne naložene smeti, vendar ne toliko, da jih kasneje, glede na njihovo nadaljnjo uporabo, ne bi mogli več ločiti. Drugo pa bodo izdelovali v sodelovanju z Vzhodnimi Nemci in nadomešča v večini primerov sedaj tako običajnega pometalca mestnih ulic z navadno metlo. Upamo, da bo mehanizacija tudi vozila in delala po Ljubljani in ne le v mestih, kjer je na razpolago več denarja za čiščenje.

M. P.

DOGOVORI

Gradišče 10, p. p. 191 – Telefon: 28-257 in 28-258
– Izdaja štiriinajstrednjo – naklada 16.500 izvodov

Izdajateljski svet:

Lojze Cepuš – predsednik, člani: Jana Taškar, Dane Robida, Ivo Bogataj, Pavle Pensa, Karel Destovnik, Franc Boštjančič, Ida Rebolj, Dušan Trovovšek

UREJA UREDNIŠKI ODBOR:

Zvone Kržišnik (glavni urednik), Mišo Javornik (odgovorni urednik), Sonja Seljak (sekretar uredništva), Matjaž Čož (tehnični urednik), Artur Boroje, Bogdan Pogačnik

Rokopisov ne vračamo.
Tisk: CGP »Delo« Ljubljana 1

8. januarja 1980 je praznoval 60. rojstni dan ugledni krajan krajevske skupnosti Gradišče tovariš Ciril Cvetko – umetniški vodja Opere SNG, dirigent in skladatelj.

Življenjska pot ga je vodila iz Vučje vasi pri Ljutomeru na gimnazijo v Maribor in od tam v Ljubljano, kjer je diplomiral na Akademiji za glasbo.

Aktivno je sodeloval v narodnoosvobodilni vojni. Bil je poslanec prosvetnokulturnega zbora skupščine SRS in predsednik odbora za kulturo mesta Ljubljana.

Za njim je uspešno in bogato več kot tridesetletno dirigentsko obdobje – obdobje glasbeno – instrumentalne dejavnosti na opernem odru. Bil je pedagog na Akademiji za glasbo, direktor Slovenske filharmonije in do nedavno direktor Opere SNG. Glasbeno je pripravil več opernih del.

Ciril Cvetko je tudi član programske komisije kulturnega doma Ivan Cankar.

Deluje v osrednji slovenski kulturni ustanovi, ki ima svoj sedež na območju krajevske skupnosti Gradišče in je mnogo storil za povezavo in

Ob 60-letnici Cirila Cvetka

sodelovanje med krajevno skupnostjo in Opero.

Številnim čestitkam ob njegovem življenjskem jubileju se pridružujejo tudi družbenopolitične organizacije in samoupravni organi ter krajan krajevske skupnosti Gradišče in mu želijo še mnogo uspešnih, zdravih in zadovoljnih let.

A. Ž.

Vzemi si čas, ne življenja

Sneg, ki ga konec lanskega in v začetku letošnjega leta res ni manjkalo na naših cestah, je na najbolj učinkovit način zmanjšal tako število prometnih nesreč kot število smrtnih žrtev. Pa se sneg stopi, vmes kljub zimskemu vremenu od časa do časa pada tudi dež, da o skoraj vsakdanji ljubljanski megli, ki pa že davno ni več samo ljubljanska posebnost, niti ne govorimo.

V takih pogojih je še kako pomembno, da vsak udeleženec v cestnem prometu pravočasno opazi nevarnost. Najbolj viden postane avto v okoliščinah, ki zmanjšujejo vidljivost, če voznik prižge zasenčene luči. S tem se bistveno poveča varnost na naših cestah, voznik pa nima praktično nobenih dodatnih stroškov. Zato je toliko

bolj nerazumljivo, da nekateri tako neradi prižgejo luči. Mimogrede, ali veste, da imajo na Švedskem predpis, da morajo imeti avtomobili med vožnjo prižgane zasenčene luči tudi podnevi? In da Švedi navajajo, ob nenehnem zmanjševanju števila mrtvih na njihovih cestah, kot enega od vzrokov za tako izboljšanje varnosti prav dosledno izvajanje tega predpisa?

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu SRS

ŠALJIVI OBJEKTIV

Kaj bi se fantič v nevarnost podajal po pločniku vozi boš dolgo živel.

SLIKAR JUBILANT

Stane Kumar

Našemu sogovorniku je čas, kot je videti, močno prizanesel, saj njegova zunanost sploh ne kaže njegove resnične starosti. Stane Kumar praznuje letos 70-letnico svojega bogatega in ustvarjalnega življenja. Del tega – žal le kratek oris – vam skušamo predstaviti danes.

Rodil se je leta 1910 slovenski družini v Trstu. Nato se je vsa družina preselila v Strnišče pri Ptuj, leto kasneje pa so se naselili v železniških vagonih v Polju pri Ljubljani. Obiskoval je gimnazijo v Mostah, kjer je bil tudi urednik, ilustrator in pisec satiričnega lista Brencelj ter Škorec. Že v gimnaziji se je začelo njegovo politično delo, in komunist je ostal vse do danes. Že leta 1930 je bil prvič aretiran pred Saturnusom, ker je bil osumljen komunističnega delovanja. Zaradi tega mu tudi takratni zapor niso bili tuji... Nato se je vpisal na Filozofsko fakulteto, kjer je študiral arheologijo in umetnostno zgodovino, že od otroških let ga je privlačil predvsem likovni svet. Kot vojak je prišel v Sarajevo, nato pa v Bitolo; tu je organiziral prvi komunistični kanal iz Slovenije. Leta 1936 je bil nekaj časa učitelj na Turjaku, potem pa mu je sestra s skromno denarno podporo omogočila študij slikarstva na Akademiji likovne umetnosti v Zagrebu, kar je bila tedaj največja želja mladega Kumara. Njegov mentor je bil tedaj Hegedušič. V tem obdobju je nastala Gruda – združila je mlade študente te Akademije v komunističnem delovanju... Mlad slikar je bil kasneje interniran v Gonars, po kapitulaciji Italije pa je deloval naprej kot ilegalce. Kot učitelj je delal v mnogih krajih Slovenije, vse dokler ni leta 1950 prišel učiti na Šolo za oblikovanje v

Ljubljano. Hkrati je bil tajnik Umetniške zadruge in v tistem času so odprli 34 ateljejev, livarno, pa tudi današnja Mala galerija je plod tedanjega dela. Dve leti je bil tudi predsednik Društva likovnih umetnikov – leta 1952 in 1953. Od 1954 je tovariš Kumar stalni član slikarske kolonije v Senti, bil pa je tudi prvi, ki si je prizadeval za ustanavljanje slikarskih kolonij v Sloveniji...

Njegov slikarski opus je zelo obširen in po tematiki razdeljen v nekaj ciklusov. Zgodnja leta njegovega ustvarjanja označujejo dela s socialno-kritično tematiko. Drugi ciklus so slike in risbe zaporov in internacije, kasneje pa je ustvaril 34 del, imenovanih Jasenovac. Tudi ta kraj mu ni ostal neznan... Večina teh slik je ostala v muzejih, galerijah (in morda še kje) v Jasenovcu. Nato pa se je ves posvetil slikanju železniške motivike, saj je odraščal med vlaki in železniškimi tiri... Ilustriral je precej del – predvsem Bevkova in Kosmačeva.

Njegovo delo pa ne zajema le področja likovne umetnosti. Stane Kumar je med drugim tudi publicist: pisal je članke za TV-15, ITD, za Naše razgled, Prostor in čas, Borec, Delo... Od 1967 je upokojen, toda še vedno ga je moč najti skoraj vsak dan v njegovem ateljeju, obdanega s platni, barvami in čopiči; obiskovalec pa ostrmi, ko skuša primerjati njegovo iskrivo pripovedovanje o svojem delu in življenju, njegove mirne oči in roke z ugledno starostjo, ki mu je ne bi prisodili! Slikar, publicist, pedagog, predvojni komunist – vse to (in vse, česar zaradi prostorske omejitve nismo mogli zapisati) je danes tovariš Stane Kumar.

-dv-

foto: -vk-